

Republika e Kosovës - Republika Kosova
Paneli Zgjedhor për Ankesa dhe Parashtesa
Izborni Panel za Žalbe i Predstavke

SMERNICE ZA ŽALBE I PRITUŽBE

Izbori

pzap.rks-gov.net

BRZI ODGOVORI

1. ŠTA JE IZBORNI PANEL ZA ŽALBE I PREDSTAVKE (IPŽP)?

IPŽP je trajna i nezavisna institucija odgovorna za odluke o žalbama i pritužbama koje se tiču izbornog procesa. IPŽP se sastoji od 10 člana sudija uključujući i Predsedavajućeg, koji se imenuju od strane Predsednika Vrhovnog Suda.

2. KO IMA PRAVO NA ŽALBU?

Svi građani sa pravom glasa, predstavnici političkih subjekta, komesari biračkih mesta, i lokalni posmatrači imaju prava na žalbu.

3. KAKO TREBA DA SE PRED A JEDNA ŽALBA?

Pređavanje jedne žalbe je jako jednostavan proces, samo se trebaju slediti ovi koraci:

- Korak 1: Pronađite jedan obrazac IPŽP (mogu se naći na veb stranici IPŽP-a ili bilo kojem biračkom mestu). Ako ne nađete obrazac, napišite vašu žalbu na jedan običan papir.
- Korak 2: Napišite ove informacije u žalbi: ime i vaše kontakt informacije, opis pretpostavljenih kršenja, datum, vreme, mesto događaja. Potvrdite autentičnost sadržaja žalbe. Ako je moguće, napišite i ime i kontakte osobe koje je učinila pretpostavljeno kršenje. Nemojte da zaboravite da potpišete žalbu.
- Korak 3: Prikačite dokaze kao što su: bilo koji relevantan dokument, fotografije, video/audio snimak, ili bilo koji drugi dokaz. Napišite kontakt imena očevidca, ako ih ima.
- Korak 4: Osigurajte se da uručite žalbu na vreme: za žalbe vezano za period kampanje unutar 72 sata od događaja, za žalbe vezane za dan izbora unutar 24 sata od zatvaranja biračkih mesta, za žalbe vezane za Centar za Prebrojavanje i Rezultate unutar 24 sata od događaja.
- Korak 5: Uručite žalbu u poštanskom fahu ili kancelariji IPŽP-a na ovoj adresi: Ul. Luan Haradinaj b.b. Priština, Kosovo, 10000.

4. KOJI JE ZAKONSKI OKVIR SA KOJIM RADI IPŽP?

IPŽP radi u skladu sa ovim zakonima i odredbama: Zakon za Opšte Izbore, Zakon za Promenu i Ispunjenje Zakona za Opšte Izbore, Zakon za Lokalne Izbore, Pravila i Procedure IPŽP-a, Pravila o kategorijama kazni i sankcija, i Pravila CIK-a.

SADRŽAJ

UVOD	5
1. ŽALBENA PROCEDURA.....	6
1.1 ŽALBENA PROCEDURA.....	6
Šta je žalba?.....	6
Ko ima pravo na žalbu?.....	6
Kako se treba uručiti jedna žalba?.....	6
Šta treba da sadrži jedna žalba?.....	7
Gde možete da dostavite/predate/podnesete žalbu?.....	7
Gde se treba dostaviti žalba?.....	7
1.2 ZAPIS U KNJIZI IZBORA.....	8
2. NADLEŽNOSTI IPŽP-A.....	9
2.1 ZAKONSKI OKVIR.....	9
2.2 ŽALBE.....	10
2.3 PREDSTAVKE.....	10
2.4 PRAQENJE SLUČAJEVA.....	11
2.5 OVLAŠĆENJA IPŽP-A.....	12
3. MOGUĆE KAZNE.....	13
3.1 ZAKONSKA KRŠENJA.....	13
3.2 ZLOČIN NA IZBORIMA.....	17
DODATAK A: OBRAZAC ŽALBI.....	20
DODATAK B: DIJAGRAM ZA ŽALBE I PREDSTAVKE.....	21

UVOD

Birači Kosova će 8. Juna 2014 godine imati mogućnost da daju svoj glas na izborima Skupština Kosova. Ovi izbori će se organizovati u skladu sa aktuelnim zakonskim okvirom, konkretno Zakona za Opšte Izbore (ZOI), Zakon za Promenu i dopunu ZOI, kao i izborne pravile Centralne Izborne Komisije.

Kao nezavisna institucija osnovana iz ZOI-a, Izborni Panel za Žalbe i Predstavke je posvećen da ispuni svoj zakonski mandat i da odlučuje o žalbama i pritužbama odobrenim vezano za izborni proces. Svaki birač i politička subjekta imaju prava da brane zakon i da se žale u slučaju ako ima kršenja njihovih biračkih prava. IPŽP radi na nepristran način u tretiranju izbornih žalbi i prepisa u skladu sa zakonskim okvirom na Kosovo i međunarodnih standarda o izborima.

IPŽP se sastoji od deset (10) članova sudija obuhvatajući i Predsednika, koji se imenuje od strane Predsednika Vrhovnog Suda. Predsednik se imenuje od strane Vrhovnog Suda, dok ostali članovi od strane ostalih sudova za tretiranje žalbi i pritužbi u IPŽP. Tokom tretiranja žalbi i pritužbi, IPŽP postavlja panele koji se sastoje od tri (3) sudija, tako kako ih određuje od strane Predsednika. Rad IPŽP se olakšava od strane osoblja Sekretarijata, koji su odgovorni za primanje žalbi, njihovih istraga, arhiviranja materijala i ostalih upravnih aktivnostima.

Tokom iskustva iz prethodnih izbora, mi smo videli kao bitno da informišemo aktere o procesu žalbe i pritužbe. Politička tela, kandidati, upravna izborna tela i posmatrači treba da razumeju kako se dostavljaju žalbe, koje dokaze treba da imaju da podrže žalbu, koja institucija je odgovorna za njihovo tretiranje i koje kazne i novčane kazne se mogu postaviti onima koji krše zakon i pravila izbora. Zbog ovog razloga, IPŽP je odlučio da prosledi ovu smernicu za ključne aktere u izbornom procesu, svrha kojeg su:

1. Informisanost o žalbenom procesu
2. Informisanost o nadležnostima IPŽP-a
3. Informisanost o kaznama i mogućim novčanim kaznama

Ova smernica se sastoji od tri poglavlja, svaka od njih se poklapa sa jednim od gore navedenih ciljeva. IPŽP se nada da će ova smernica ispuniti vaše potrebe o informisanosti procesa žalbe i pritužbe, i da će vam pomoći da zaštitite integritet izbornog procesa.

Izborni Panel za Žalbe i Predstavke

1.1. ŽALBENA PROCEDURA

Dostavljanje žalbi koje se tiču izbornih kršenja je jedan lak proces, ipak potrebno je da se shvate ključni elementi od kojih se treba sastojati jedna žalba. Žalba se treba da dostavi u saglasnosti sa predviđenim kriterijima u Zakonu za Opšte Izbore i pravila IPŽP-a. Često kriteriji za dostavljanje žalbi nisu ispunjeni, i tako rezultiraju na odbijanje žalbe od strane IPŽP-a tokom početnog pregleda. Jedna žalba se može odbiti od strane IPŽP-a zbog različitih razloga n.pr. ako se nije dostavila u određeno vreme, ne poseduje glavne informacije, nema zakonske osnove ili se nije potpisala od osobe koja se žali.

I ako jedna žalba pređe u fazi početnog pregleda i uzme se u obzir za daljnje tretiranje, često IPŽP se suočava sa poteškoćama u osuđivanju žalbi zato što nema dovoljno dokaza vezano za pretpostavljeno kršenje. Sekretarijat IPŽP-a istraživa slučajeve sa mogućnostima i kapacitetima koje ima, ali ipak nedostatak dokaza ili informacija koje vode ka dokazima, ostaje sad najveći izazov. Jako je bitno da politička subjekta, znaju potrebne informacije za dostavljanje žalbi:

ŠTA JE ŽALBA?

Žalba je jedno pretpostavljeno kršenje zakona ili pravila o izborima, dostavljena pismeno od strane jedne osobe koja ima zakonski interes tokom izbornog procesa.

KO IMA PRAVO NA ŽALBU?

Svi građani sa pravom glasa, predstavnici političkih tela, komisioneri biračkih mesta i lokalni posmatrači imaju pravo da se žale.

KAKO SE TREBA DOSTAVITI JEDNA ŽALBA?

Da bi se jedna žalba smatrala za daljnju istragu, treba da se:

- Dostavi od jedne osobe koja ima pravo na žalbu.
- Dostavi unutar vremenskog roka (vidi dole).
- Dostavi pismeno uz ispunjavanje obrasca IPŽP-a (Dodatak A) koji se mogu uzeti u Sekretarijatu IPŽP-a, na web stranici IPŽP-a i takođe na svim biračkim mestima na dan izbora. Žalba se može napisati i na običnom papiru koja sadrži u sebi detalje koje treba da sadrži jedna žalba (vidite dole).
- Poziva na odredbe koje su prekršene u Zakonu o Opštim Izborima, Zakonu o Lokalnim Izborima ili pravila CIK-a.
- Da bude potpisana od osobe koja predaje žalbu.

ŠTA TREBA DA SADRŽI JEDNA ŽALBA?

Žalba koja se dostavlja u IPŽP treba da sadrži:

- a) Ime, Adresu i kontakt informacije osobe koja se žali;
- b) Detaljni opis pretpostavljenog kršenja, obuhvatajući i datum, vreme i mesto događaja;
- c) Detalji vezani za bilo koji dokaz, bilo koju kopiju kojeg relevantnog dokumenta, fotografije, video-audio snimak, ili ostalih tipova dokaza koji podržavaju žalbu, ili neko uputstvo gde bi se mogao naći dokaz, ako nije u posedu podnosioca žalbe.
- d) Uverenje od strane podnosioca žalbe o autentičnosti sadržaja žalbe.

Tu gde je moguće, žalba takođe treba da obezbedi:

- a) Ime, adresu i kontakt informacije (ako oni postoje) osobe koje je izvršila to pretpostavljeno kršenje;
- b) Ime, Adresu i kontakt informacije (ako oni postoje) bilo kojeg očevidca.

GDE MOŽETE DA DOSTAVITE/PREDATE/PODNESETE ŽALBU?

Žalba se treba dostaviti u poštanskom fahu ili u kancelarijama IPŽP-a, na adresi UL. Luan Haradinaj Priština, Kosovo 10000.

GDE SE TREBA DOSTAVITI ŽALBA?

Različiti vremenski rokovi se primenjuju za žalbe izbornog procesa:

- a) Žalbe koje se ne tiču biračkog procesa i prebrojavanja glasova, kao i žalbe u vezi sa političkim kampanjama i finansijama, kršenja pravila ponašanja, medija i ostale žalbe treba da se predaju unutar sedamdeset i dva (72) časa od trenutka kada se desilo pretpostavljeno kršenje.
- b) Žalbe koje se tiču procesa glasanja ili prebrojavanja glasova, treba da se uruče u IPŽP unutar dvadeset i četiri (24) časa nakon zatvaranja biračkog mesta.
- c) Žalbe koje se tiču procedura u Centru za Prebrojavanje i Rezultate (CPR), treba da se uruče unutar dvadeset i četiri (24) časa, od trenutka kada se pretpostavljeno kršenje dogodilo.

Bitno: Samo dostavljanje žalbe na vreme je obavezno. Podnosiocu žalbe se može dati više vremena od strane IPŽP-a kako bi obezbedio dokaze o pretpostavljenom kršenju.

1.2. ZAPIS U KNJIZI IZBORA

Svako biračko mesto je snabdevan sa jednom knjigom izbora, gde se upisuju bitni događaji vezano za proces glasanja. Uopšte knjiga izbora je puna informacija kao što su: vreme početka glasanja, detalji posmatrača koji su prisutni na biračkom mestu, problemi sa identifikovanjem birača, ozbiljni incidenti, i zatvaranje glasanja. Knjiga izbora nije ograničena na ove informacije. Saveti biračkog mesta i ovlašćenih posmatrača mogu pisati bitne događaje vezano za glasanje ili Prebrojavanje.

Biračima se ne dozvoljava da prave zapise u Knjizi Izbora, ali ako oni imaju bilo koju žalbu vezano za procedure unutar biračkog mesta, oni mogu da traže od strane predsedavajućeg da napiše žalbu u knjizi glasanja¹ i onda da naprave zvaničnu žalbu pri IPŽP. Takođe, ako jedan član saveta biračkog mesta se protivi rezultatima registrovanih na biračkom mestu, oni mogu da napišu njihovu opomenu/zapaženja u knjizi glasanja.

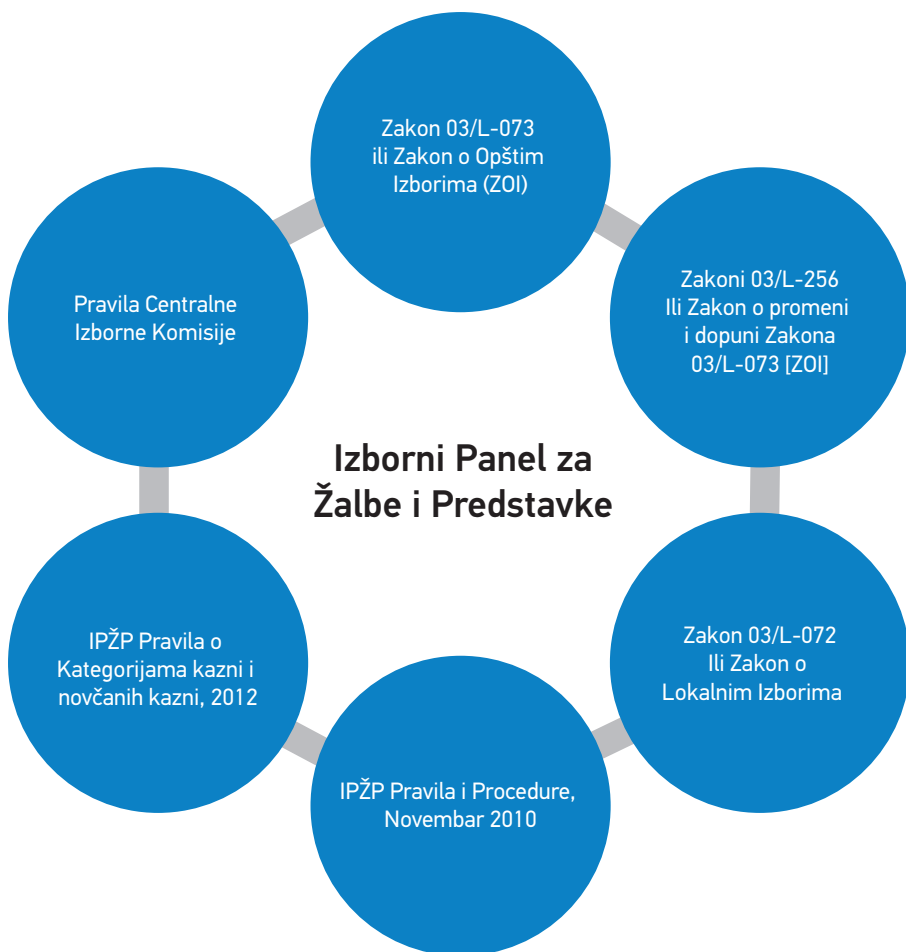
Tokom istrage bilo koje žalbe koja se tiče izbornog dana, ako je podnosilac žalbe dao smernice/ uputstva, IPŽP može da se referiše knjizi izbora za detaljne informacije ili dokaze. Informacije zapisane u knjizi glasanja mogu da rezultiraju u jedno efikasno suđenje žalbi.

¹ Zakon 94, Zakon o Opštim Izborima

2. NADLEŽNOSTI IPŽP-A

2.1. ZAKONSKI OKVIR

Dolje navedena tabela opisuje zakonski okvir za procese žalbi i predstavki, IPŽP radi u skladu sa odredbama ovih zakona i pravila.

2.2. ŽALBE

IPŽP ima zakonske nadležnosti da odluči o žalbama vezano za ova pitanja:

#	TIP ŽALBE	ZAKONSKA OSNOVA
1.	Ako politička subjekta daju netačne informacije vezano za podobnosti kandidata;	Član 29.9 ZOI
2.	Ako političko telo krši Pravilo Ponašanja;	Član 32.2 ZOI
3.	Ako političko telo ne uruči izveštaj o finansijskom izveštaju u predviđenom roku, ili ga dostave nepopunjenim ili ne tačnim.	Član 40.5 ZOI
4.	Nesuglasice u vezi sa održavanjem političkih dešavanja na javnim mestima.	Član 44.2 ZOI
5.	Kršenja Poglavlja ZOI o Medijama tokom Kampanje.	Član 51.1 ZOI
6.	Ako članovi Saveta biračkih mesta imenovani od strane političkih subjekta ili NVO-a ne pohađaju obuke i ne ispunjavaju svoje zadatke na biračkom mestu po nalogu OIS-a.	Član 80.3 ZOI
7.	Ako političko telo nije odstranilo materijale kampanje ili se videlo da postavlja materijale u razdaljini od 100 metara od biračkog mesta ili centara za glasanje , unutar 25 sati pre početka izbora.	Član 85.1 ZOI
8.	Ako neki član saveta biračkog mesta ima primedbe vezano za zapisane rezultate o biračkim mestima.	Član 102.1 ZOI
9.	Upravljanje prebrojavanja u Centar za prebrojavanje i Rezultate (CPR).	Član 105.1 ZOI
10.	Osobe kojima su se kršili prava u izbornom procesu.	Član 119.1 ZOI

2.3. PREDSTAVKE

IPŽP ima zakonski mandat da odluči o pritužbama vezano za ova pitanja:

#	TIP PREDSTAVKE	BAZA LIGJORE
1.	Pritužbe o odluci CIK-a za odbijanje aplikacije za sertifikaciju političkog subjekta.	Član 16.5 ZOI
2.	Pritužbe o odluci CIK-a za odbijanje certifikacija liste kandidata političkih subjekta.	Član 26.6 ZOI

3.	Pritužbe o odluci CIK-a za odbijanje akreditacije bilo koje osobe ili organizacije kao posmatrač na izborima.	Član 54.7 ZOI
4.	Pritužbe vezano za procedure na biračkim mestima.	Član 94.2 ZOI
5.	Pritužbe vezano za primanje ili odbijanje učestvovanja kao birač van Kosova .	Član 98.2 ZOI
6.	Pritužbe o odlukama CIK-a pomenute u Članu 122 ZOI-a.	Član 122.1 ZOI

2.4. PRAQENJE SLUČAJEVA

I ako je glavna institucija za sve žalbe i predstavke vezano za izbore, IPŽP je obavezna da prati neke tipove slučaja drugim institucijama koje imaju zakonski mandat da odlučuju za te slučajeve. Ovo ne podrazumeva da IPŽP odbija ove žalbe. Naprotiv, IPŽP služi kao prva tačka za dostavljanje predstavki i žalbi vezano za izbore, dok pratnja slučajeva je deo zakonske i institucionalne odgovornosti. Dole, je jedna tabela koja opisuje tipove žalbi ili predstavki koje IPŽP prati kod ostalih institucija:

TIP ŽALBE		DELOVANJE IPŽP-A
Ako pretpostavljena žalba ne sadrži neko kršenje zakona ili odredba izbora.	→	IPŽP razrešava žalbu kao neprihvatljivu.
Ako pretpostavljena žalba se tiče prihvatanja ili odbijanja birača na Kosovu na biračkoj listi.	→	IPŽP prosleđuje predmet prvostepenom sudu (Član 9 & 10 ZOI)
Ako pretpostavljena žalba se tiče kršenja od strane javnih medija.	→	IPŽP odlučuje protiv političkog subjekta koji je bio uključen ili je koristio medija kampanju ,dok se za deo žalbe u vezi medija, IPŽP prosledi žalbu nezavisnoj komisiji za medije (Član 51.1 & 51.2 ZOI)
Ako pretpostavljena žalba se tiče izbornih kršenja ili i izbornih zločina ,prema Članu 18 Krivičnog Zakonika.	→	IPŽP odlučuje da se žali ukoliko je bio uključen neki politički subjekat,dok u slucajevima kad se dokazalo da su pojedinci počinili krivično delo,predmet je prosleđen u Državnom Tužilaštvu za daljnu istragu (Član 38, 46 i 120.5 ZOI).

2.5. OVLAŠĆENJA IPŽP-A

Postoje nekoliko članova u Zakonu za Opštim Izborima koje definišu ovlašćenja/ nadležnosti IPŽP:

1. Rješavanje po žalbama na odluke Centralne izborne komisije (CIK) na:
 - a) uključenje ili isključenje lica od učestvovanje u programu glasanja van Kosova;
 - b) sertifikaciju ili odbijanju certifikacija političkog subjekta ili kandidata da učestvuje na izborima;
 - c) kandidat koji nakon certifikacija ne želi da učestvuje u izbor;
 - d) akreditacija ili odbijanje akreditacije za izbornog posmatrača; ili
 - e) kažnjavanje ili administrativna kazna političkom subjektu na osnovu sekcije 43 ovog zakona.
 - f) odbijanje registracije političke stranke u Kancelariji. [ZOI Član 122.1];
2. Može narediti prebrojavanje listića u biračkom centru ili biračkom mestu I proveriti izborni materijal, u slučaju istrage na osnovu molbe ili žalbe. [ZOI Član 117.4]
3. Će ustanoviti svoja Pravila i procedure. [ZOI Član 117.1]
4. Gledajući iz svih kosovskih organi da izađu svu potrebnu pomoć tokom izbornog procesa. [ZOI Član 116.2]
5. Narediti političkom subjektu ili posmatračkoj organizacija da preduzme mere za otklanjanje posledica; [ZOI Član 120.1]
6. Pre certifikacija izbornih rezultata IPŽP može po sopstvenom nahođenju u posebnim okolnostima, poništiti rezultate određenog izbornog centra i da naloži CIK-u da ponovi glasanje u biračkom centru; ukoliko smatra da bi to moglo da utiče na konačne rezultate izbora; i [ZOI Član 120.1]
7. Izreći kaznu političkom subjektu u iznosu do pedeset hiljada evra (50,000€) [ZOI Član 120.1].
8. ukloniti kandidata sa liste kandidata kada je utvrđeno da je kandidat odgovoran za kršenje; [ZOI Član 120.3];
9. ukloniti kandidata ili kandidate sa liste kandidata političkog subjekta i ne dozvoliti političkom subjektu da zameni takvog uklonjenog kandidata, ukoliko IKMŽ utvrdi da je subjekat odgovoran za prekršaj; [ZOI Član 120.3];
10. isključiti politički subjekat iz učestvovanja na izborima; [ZOI Član 120.3]
11. zabraniti pojedincu da učestvuje na izborima koji se održavaju pod autoritetom CIK, bilo kao kandidat ili član izbornog administrativnog tela, za period ne duži od šest (6) godina. [ZOI Član 120.3]

3. MOGUĆE KAZNE

3.1. ZAKONSKA KRŠENJA

Politička subjekta koji se takmiče n izborima zabranjeno im je da poduzmu akcije koje su nasuprot Pravila Ponašanja i krše zakonske odredbe, uključujući i pravila CIK-a. Pravilo br. 01/2012 o Kategorijama Kazni i Novčanih Kazni određuje kazne koje su moguće za izborna kršenja. IPŽP postavlja teže novčane kazne za politička subjekta koje su predstavljene u Skupštini Kosova, u poređenju sa telima koja nisu predstavljena u Skupštini. Postavljanje bilo koje novčane kazne IPŽP je bez predrasuda pred bilo kojim krivičnim sankcijama² koji se mogu postaviti od bilo kojih ostalih institucija. Odluke IPŽP-a se objavljuju odmah na veb stranici IPŽP-a. Tokom određivanja novčanih kazni i sankcija, paneli koji donose odluke osiguravaju da sankcije budu u saglasnosti sa učinjenim kršenjem.³

Zabranjene Radnje	Kazne za političke stranke zastupljene u parlamentu	Kazne za političke stranke nisu zastupljene u parlamentu
Ukoliko politički subjekat, njegove pristalice ili kandidati uklanjaju, prekrivaju, oštećuju ili menjaju bilo koje obaveštenje, plakat, poster ili ostali materijal koji se koristi za izbornu kampanju od strane drugog političkog subjekta.	Minimum: 5,100 € Maksimum: 20,000 €	Minimum: 5,010 € Maksimum: 10,000 €
Ukoliko politički subjekat, njegove pristalice ili kandidati postavljaju obaveštenja, plakate i postere ili drugim recima, postavljanje njihovih imena ili slogana u vezi sa izbornom kampanjom unutar ili van javnih ustanova ili objekata, na ili po javnim ulicama, javnim mostovima, po saobraćajnim znacima, unutar ili van prostora ili zauzetih zgrada ili zgrada koje se koriste od strane međunarodnih organizacija, ili unutar privatnih prostora bez dozvole vlasnika ili korisnika.	Minimum: 5,100 € Maksimum: 20,000 €	Minimum: 5,010 € Maksimum: 10,000 €

² Član 120.5 Zakon o Opštim Izborima.

³ IPŽP Pravila i Procedure 6.10

Ukoliko politički subjekat, njegove pristalice ili kandidati bez prethodne dozvole ili ovlašćenja nadležnog organa drže ili prikazuju oružje bilo koje vrste tokom političkih skupova ili tokom bilo kakvih dešavanja koja se odnose na aktivnosti političkih subjekata.	Minimum: 10,000 € Maksimum: 30,000 €	Minimum: 10,000 € Maksimum: 30,000 €
Ukoliko politički subjekat, njihove pristalice ili kandidati remete skupove ostalih političkih subjekata ili navode druge na takvo delo.	Minimum: 10,000 € Maksimum: 30,000 €	Minimum: 10,000 € Maksimum: 30,000 €
Ukoliko politički subjekat, njegove pristalice ili kandidati ometaju novinare pri izvršavanju njihovih profesionalnih dužnosti.	Minimum: 5,100 € Maksimum: 20,000 €	Minimum: 5,010 € Maksimum: 10,000 €
Ukoliko politički subjekat, njegove pristalice ili kandidati obećaju finansijsku nagradu sa ciljem dobijanja podrške glasovima.	Minimum: 5,100 € Maksimum: 20,000 €	Minimum: 5,010 € Maksimum: 10,000 €
Ukoliko politički subjekat, njegove pristalice ili kandidati prete ili pokušaju zapretiti ostalim političkim subjektima, njihovim pristalicama ili Kandidatima.	Minimum: 10,000 € Maksimum: 30,000 €	Minimum: 10,000 € Maksimum: 30,000 €
Ukoliko politički subjekat, njegove pristalice ili kandidati navode na glasanje bilo koje lice koje nema pravo glasa,	Minimum: 10,000 € Maksimum: 30,000 €	Minimum: 10,000 € Maksimum: 30,000 €
Ukoliko politički subjekat, njegove pristalice ili kandidati navode bilo koje lice na glasanje više od jednog puta na istim izborima ili na glasanje u ime drugog lica,	Minimum: 10,000 € Maksimum: 30,000 €	Minimum: 10,000 € Maksimum: 30,000 €
Ukoliko politički subjekat, njegove pristalice ili kandidati zloupotrebljavaju pravo na žalbu ili ukoliko podnose lažnu, bezvrednu i iritirajuću žalbu ili izlaganje.	Minimum: 5,100 € Maksimum: 20,000 €	Minimum: 5,010 € Maksimum: 10,000 €
Ukoliko politički subjekat, njegove pristalice ili kandidati upotrebljavaju jezik, pisano ili usmeno, koji navodi ili provocira, ili može navesti ili provocirati drugo lice na vršenje nasilnog akta protiv drugih lica ili imovine, ili koji podstiče ili može podstići mržnju prema drugima, ili objavljujući ili upotrebljavajući fotografije, simbole ili bilo koju vrstu drugog materijala koji može imati takav uticaj.	Minimum: 10,000 € Maksimum: 30,000 €	Minimum: 10,000 € Maksimum: 30,000 €

<p>Ukoliko politički subjekat, njegove pristalice ili kandidati sa ciljem promovisanja političkog subjekta ili njegovih kandidata koriste fotografije, simbole ili bilo koji materijal koji se odnosi na lice koje je:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na izdržavanju kazne izrečene od strane Međunarodnog Krivičnog Suda za bivšu Jugoslaviju; ili • Protiv kojeg je podneta optužnica od strane Suda i koje se nije povinovalo naredbi za pojavljivanje pred Sudom, 	<p>Minimum: 10,000 € Maksimum: 30,000 €</p>	<p>Minimum: 10,000 € Maksimum: 30,000 €</p>
---	---	---

Zastrašivanje i Nasilje Tokom Izbornog Procesa

<p>Upotreba ili pretnja sa upotrebom nasilja bilo kakve vrste od strane političkog subjekta, njegovih pristalica ili kandidata se strogo zabranjuje.</p>	<p>Minimum: 10,000 € Maksimum: 50,000 €</p>	<p>Minimum: 9,000 € Maksimum: 40,000 €</p>
<p>Političkom Subjektu ili kandidatu se zabranjuju ohrabrivanje, podržavanje ili usvajanje nasilja, pretnje nasiljem ili ucenjivanje tokom izbornog procesa.</p>	<p>Minimum: 10,000 € Maksimum: 50,000 €</p>	<p>Minimum: 9,000 € Maksimum: 40,000 €</p>

Zabranjene radnje javnih službenika

<p>Lice koje je na javnom položaju, koje je izabrano ili određeno, ne može koristiti tu kancelariju ili neke od njenih vlasništva u cilju dobijanja glasova. Nijedan od izvora javne uprave, bilo to na centralnom ili lokalnom nivou, ili neko od preduzeća u posedu ili kontroli od strane centralne ili lokalne vlasti, ne mogu se koristiti ili poslužiti kao podrška nekom od političkih subjekata na izborima.</p> <p>Beleška: osobi koja drži javnu poziciju ili osobi izabranoj ili osobi postavljanoj zabranjuje mu se da učestvuje na izborima održanim u nadležnosti CIK-a, kao kandidat ili i kao administrativno deo nekog izbornog organa od tri (3) godine do šest (6) godina.</p>	<p>Minimum: 10,000 € Maksimum: 50,000 €</p>	<p>Minimum: 10,000 € Maksimum: 40,000 €</p>
---	---	---

<p>Tokom perioda izborne kampanje, političkom subjektu se zabranjuje ohrabrivanje ili iskorišćavanje javnih službenika koristeći njihov javni položaj za razvijanje kampanje za politički subjekat.</p> <p>Beleška: Osobi koja drži javnu poziciju ili osobi izabranjoj ili osobi postavljenoj zabranjuje mu se da učestvuje na izborima održanim u nadležnosti CIK-a, kao kandidat ili i kao administrativno deo nekog izbornog organa od tri (3) godine do šest (6) godina.</p>	<p>Minimum: 6,000 € Maksimum: 25,000 €</p>	<p>Minimum: 6,000 € Maksimum: 25,000 €</p>
---	--	--

Zabranjene Radnje Pre Glasačkog Procesa

<p>Dvadeset i četiri (24) časa pre otvaranja Biračkih Centara za glasanje, pa do njihovog zatvaranja, raspodela ili predstavljanje na jedan ili drugi način u bilo kojim od Biračkih Mesta, ili 100 metara unutar prostora iste, i bilo koji materijal za svrhe uticaja kod birača.</p>	<p>Minimum: 6,000 € Maksimum: 25,000 €</p>	<p>Minimum: 5,500 € Maksimum: 20,000 €</p>
<p>Ukoliko politički subjekat, njegove pristalice ili kandidati razvijaju izbornu kampanju na bilo koji način dvadeset i četiri (24) časa pre otvaranja Biračkih Centara, pa do njihovog zatvaranja,</p>	<p>Minimum: 6,500 € Maksimum: 25,000 €</p>	<p>Minimum: 5,500 € Maksimum: 20,000 €</p>

Objavljivanje Finansijskog Izveštaja tokom Kampanje

<p>Ne predavanje finansijskih izveštaja prema predviđenom roku, ili predavanje izveštaja kao nedovršenog ili ne tačnog</p>	<p>Minimum: 6,000 € Maksimum: 20,000 €</p>	<p>Minimum: 6,000 € Maksimum: 20,000 €</p>
--	--	--

3.2. ZLOČIN NA IZBORIMA

Kao što je predviđeno u Članu 1.12 Pravila i Procedura IPŽP-a, sve žalbe koje se tiču zločina na izborima, pomenute u Poglavlju 18 Kosovskog Krivičnog Zakonika, se prate Državnom Tužilaštvu za daljnje istrage. Pošto jedan krivični postupak bude praćen u Državnom Tužilaštvu, prelazi u njihovu odgovornost da odluče o slučaju.

Postoje nekoliko Članova Krivičnog zakonika Kosova koji obuhvataju moguće kazne za osobe koji čine izborne zločine.

KRIVIČNO DJELO	OPIS KRIVIČNOG DJELA
Povreda prava na kandidaturu Član 210	<ol style="list-style-type: none">1. Svako lice koje nezakonito spreči ili ometa drugo lice u isticanju kandidature na izborima, kazniće se novčano ili kaznom zatvora u trajanju do godinu dana.2. Kada je delo predviđeno stavom 1. ovog člana izvršeno korišćenjem sile ili pretnje, izvršilac će se kazniti kaznom zatvora u trajanju od šest meseci do tri (3) godine.
Pretnje kandidatu Član 211	<ol style="list-style-type: none">1. Svako lice koje nezakonito preti kandidatu, sa ciljem da povuče svoju kandidaturu, kazniće se novčano ili kaznom zatvora u trajanju do godinu dana.2. Svako lice koje nezakonito spreči kandidata u obavljanju svojih predizbornih aktivnosti tokom kampanje, kazniće se novčano ili kaznom zatvora u trajanju do godinu dana.3. Svako lice koje dela iz stavova 1. ili 2. ovog člana izvrši upotrebom sile ili pretnje, kazniće se kaznom zatvora u trajanju od šest (6) meseci do tri (3) godine.
Onemogućavanje upotrebe prava glasa Član 212	<ol style="list-style-type: none">1. Svako lice koje, u obavljanju ovlašćenja koje su mu poverene u vezi sa izborima, nezakonito, i sa namerom da spreči drugo lice u upotrebi svog prava glasa, ne upiše to lice u birački spisak ili ukloni to lice iz biračkog spiska, kazniće se kaznom zatvora u trajanju od jedne (1) do tri (3) godine.2. Svako lice koje, tokom glasanja ili referenduma, nezakonito spreči, ometa, onesposobljava ili utiče na slobodnu odluku glasača, ili na bilo koji drugi način spreči drugo lice da upotrebi svoje pravo glasa, kazniće se kaznom zatvora u trajanju do godinu dana.3. Svako lice koje dela iz stavova 1. i 2. ovoga člana izvrši upotrebom sile ili pretnje, kazniće se kaznom zatvora u trajanju od jedne (1) do pet (5) godine.
Ugrožavanje slobodne volje glasača Član 213	<p>Svako lice koje, upotrebom sile ili pretnje ili zloupotrebom profesionalne ili ekonomske zavisnosti glasača, utiče na, ili natera, glasača na Republici Kosovu da glasa na određeni način ili da se uzdrži od glasanja na izborima, kazniće se kaznom zatvora u trajanju od jedne (1) do pet (5) godine.</p>

<p>Zloupotreba službene dužnosti za vreme izbora</p> <p>Član 214</p>	<p>Svako lice koje, u svojstvu službenog lica sa poverenim dužnostima u sklopu izbora, zloupotrebi svoju poziciju, ovlašćenja, ili nadležnost putem naredbe, saveta ili izvršenja bilo kog drugog nezakonitog dela, sa namerom da izmeni, promeni, ili utiče ili spreči drugo lice da upotrebi svoje pravo da glasa, pravo da ne glasa, da poništi listić, ili da glasa za ili protiv određenog lica ili predloga, kazniće se novčano ili kaznom zatvora u trajanju od dve (2) do pet (5) godina.</p>
<p>Davanje ili primanje mita u vezi sa glasanjem</p> <p>Član 215</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Svako lice koje obeća, ponudi, da nezasluženu korist ili poklon bilo kom licu, sa namerom da utiče na to lice da glasa, ne glasa, glasa za ili protiv određenog lica ili predloga, ili da poništi glasački listić, na bilo kom izboru ili referendumu, kazniće se kaznom zatvora u trajanju od jedne (1) do pet (5) godine. 2. Svako lice koje zatraži ili primi bilo koju nezasluženu korist ili poklon za sebe ili drugoga, ili prihvati ponudu ili obećanje takve koristi ili poklona, sa ciljem da glasa ili ne glasa, da glasa za ili protiv određenog lica ili predloga, da poništi glas, na bilo kom izboru ili referendumu, kazniće se zatvorom u trajanju od jedne (1) do pet (5) godine. 3. Svako lice koje posluži kao posrednik i time prekrši odredbe stavova 1. ili 2. Ovog člana, kazniće se novčano ili kaznom zatvora u trajanju od jedne (1) do pet (5) godine. 4. Ukoliko je delo iz stavova 1. do 3. ovog člana izvršeno od strane člana Izborne komisije, ili od strane drugog lica za vreme sprovođenja ovlašćenja vezanih za glasanje, izvršilac će se kazniti kaznom zatvora u trajanju od tri (3) do pet (5) godine. 5. Korist će biti zaplenjena.
<p>Zloupotreba glasačkog prava</p> <p>Član 216</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Svako lice koje izvrši jedno od nabrojanih dela, kazniće se kaznom zatvora u trajanju od šest (6) meseci do tri (3) godine: <ol style="list-style-type: none"> 1.1. glasa ili pokuša da glasa pod tuđim imenom; 1.2. glasa ili pokuša da glasa iako je već glasalo; ili 1.3. iskoristi više od jednog glasačkog listića.. 2. Član Izborne komisije koji omogući licu da izvrši ili pokuša da izvrši krivično delo iz stava 1 ovog člana, kazniće se kaznom zatvora u trajanju od tri (3) do pet (5) godina
<p>Ometanje procesa glasanja</p> <p>Član 217</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Svako lice koje, na bilo koji nezakonit način ometa ili prekine proceduru glasanja, kazniće se kaznom zatvora u trajanju od jedne (1) do dve (2) godine.. 2. Svako lice koje upotrebom sile ili pretnje, ometa glasanje sa izazivanjem javnog nereda na glasačkom mestu, što izazove prekid glasanja, kazniće se kaznom zatvora u trajanju od jedne (1) do tri (3) godine.

<p>Povreda tajnosti glasanja</p> <p>Član 218</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Svako lice koje, na izborima ili referendumu, povredi tajnost glasanja, kazniće se kaznom zatvora u trajanju do šest (6) meseci. 2. Svako lice koje, upotrebom sile ili pretnje, ili na drugi nezakonit način, zahteva od drugog lica da mu otkrije kako je glasalo, kazniće se kaznom zatvora u trajanju do godinu dana. 3. Kada je delo iz stavova 1. ili 2. ovog člana izvršeno od strane člana Izborne Komisije ili drugog lica, zloupotrebljavajući svoja ovlašćenja u vezi sa izborima ili glasanjem, izvršilac će se kazniti kaznom zatvora u trajanju od jedne (1) do pet (5) godina.
<p>Falsifikovanje rezultata glasanja</p> <p>Član 219</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Svako lice koje doda, ukloni ili izbriše glasove ili potpise, registruje netačno glas ili rezultate na izborima ili izbornim dokumentima, ili objavi rezultate glasanja ili izbora koji ne odgovaraju pravim rezultatima, ili na bilo koji drugi način falsifikuje glasanje ili rezultate izbora, kazniće se kaznom zatvora od jedne (1) do tri (3) godine. 2. Kada je delo iz stava 1. ovog člana izvršeno od strane člana Izborne komisije, ili bilo kog drugog lica prilikom zloupotrebe javnih ovlašćenja vezanih za izbore, izvršilac će se kazniti kaznom zatvora u trajanju od tri (3) do pet (5) godina.
<p>Uništenje izborne dokumentacije</p> <p>Član 220</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Svako lice koje uništi, sakrije, ošteti ili uzme glasački listić ili drugi dokument ili predmet u vezi sa izborima ili referendumom, kazniće se kaznom zatvora u trajanju od jedne (1) do tri (3) godine. 2. Kada je delo iz stava ovog člana izvršeno od strane člana Izborne komisije ili drugog lica prilikom zloupotrebe dužnosti vezanih za izbore, izvršilac će se kazniti kaznom zatvora u trajanju od tri (3) do pet (5) godina.

DODATAK A: OBRAZAC ŽALBI

Republika e Kosovës – Republika Kosova
Paneli Zgjedhor për Ankesa dhe Parashtresa
Izborni Panel za Žalbe i Predstavke

Obrazac za ulaganje Žalbe

Rezervisano za IPŽP

BROJ PREDMETA _____

Pogledajte sledeću stranicu za detaljna uputstva o tome kako da uložite žalbu.

A. IDENTIFIKACIJA PODNOSIOCA ŽALBE

Ukoliko je podnosilac žalbe organizacija ili politički subjekat:

1. Naziv organizacije/ političkog subjekta koji ulaže žalbu _____
2. Ime i prezime osobe imenovane za kontakt _____
3. Pozicija imenovane kontakt osobe _____
4. Adresa _____
5. Opština _____
6. Br. telefona _____ 7. Br. faksa _____
8. E-mail _____

Ukoliko je podnosilac žalbe pojedinac:

1. Ime i prezime _____
2. Pripadnost političkom subjektu, ako postoji _____
3. Adresa _____
4. Opština _____
5. Br. telefona _____ 6. Br. faksa _____
7. E-mail _____
8. Datum rođenja

--	--

 Dan /

--	--

 Mesec /

--	--	--	--

 Godina 9. Broj civilne/ biračke registracije

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

B. NAVODNI PREKRŠILAC

Ukoliko je prekršilac pojedinac/organizacija ili politički subjekat:

1. Naziv organizacije/političkog subjekta ili ime pojedinca _____
2. Zvanična pozicija osobe, ako je primenljivo _____
3. Adresa _____
4. Opština _____
5. Br. telefona _____ 6. Br. faksa _____
7. E-mail _____

C. PREKŠAJ/ RAZLOG ŽALBE

Opišite detaljno svoju žalbu, uključujući mesto, datum, i vreme navodnog prekršaja. Molimo vas opišite prirodu žalbe i, ako je moguće, navedite Pravilo ili Uredbu za koju mislite da je prekršena. Možete priložiti dodatne strane ako je potrebno. Priložite kopije bilo kakvih dokaza koji podržavaju vašu žalbu.

D. MOGUĆI SVEDOK (SVEDOCI) (PRILOŽITE IZJAVE AKO POSTOJE)

Molimo vas navedite ime i organizaciju/pripadnost političkom subjektu bilo kojeg potencijalnog svedoka. Ukoliko je to moguće, neba obezbediti kontakt podatke (adresu, broj telefona, broj faksa i e-mejl). Možete priložiti dodatne strane ako je potrebno.

Prema mom najboljem znanju, gore navedene informacije su istinite i tačne.

(Ako je podnosilac žalbe organizacija ili politički subjekat, ovlašćeni predstavnik se mora potpisati)

Ime i prezime _____ Poštom _____ Datum _____

ULAGANJE ŽALBE IPŽP-a

Bilo koje lice ili subjekat koje poseduje pravni interes ili koje tvrdi da su njegova ili njena prava u pogledu izbornog procesa prekršena, može uložiti žalbu Izbornom Panelu za Žalbe i Predstavke (IPŽP). U ovo se, između ostalog, ubrajaju, ali ne i ograničavaju:

- Aplikanti;
- Birajući;
- Političke partije, koalicije, građanske inicijative i potvrđeni kandidati;
- Članovi CIK-a i njegovog Sekretarijata;

Da bi se žalba podnela, potrebno je ispuniti obrazac IPŽP-a za žalbe. Ovaj obrazac je na raspolaganju u dva primerka, albanskom i srpskom, u kancelarijama IPŽP-a u Prištini; u kancelarijama CIK-a kao i u kancelarijama OJK-a.

Kako bi žalba bila razmotrena, mora sadržati sledeće informacije:

- Navode koji se tiču prekršaja Izbornog pravila ili nekog administrativnog uputstva koji se tiču izbornog procesa;
- Opis navodnog prekršaja/incidentu što je moguće detaljnije; i
- Popis na obrascu čime se naznačuje da je sadržaj žalbe istinit i tačan prema najboljem znanju i verovanju podnosioca žalbe.

Trebaju biti popunjeni svi relevantni odeljci obrasca. Ukoliko je određeni odeljak neprimenjiv, treba biti označen kao "neprimenjiv". Važno je da budu pruženi podaci za stupanje u kontakt s podnosiocem žalbe tako da IPŽP može ostvariti kontakt sa istim u slučaju istrage i nakon donošenja konačne odluke u vezi sa žalbom.

Za sva pitanja koja se ne odnose direktno na glasanje i prebrojavanje, žalba mora biti uložena u roku od tri dana od dana kada se navodni prekršaj desio ili od trenutka kada je podnosilac žalbe bio upoznat sa tim prekršajem.

Lice koje poseduje pravni interes u vezi sa pitanjem koje je u nadležnosti IPŽP-a, ili čija su prava koja se tiču izbornog procesa koji je regulisan po Zakonu o Opštim Izborima ili Izbornim Pravilima povredena, može uložiti žalbu.

Žalbe vezane za administraciju (upravljanje) prebrojavanja u Centru za Prebrojavanje i Rezultate (CPR) predaju se pisanim putem pri IPŽP-a u roku od dvadeset i četiri (24) časa od trenutka kada se navodni prekršaj desio.

Ulaganje žalbe se vrši direktno u centralnoj kancelariji IPŽP-a u Prištini. Takođe se žalbe mogu ostaviti u posauškom sandučetu IPŽP-a koje se nalazi u Prištini i u Kancelariji Sekretarijata IPŽP-a. Konačne odluke IPŽP-a se javno objavljuju, međutim predmetni dosijei ostaju potpuno poverljivi i sve istrage su strogo poverljive.

Ova informacija treba biti predana na adresu: Izborni Panel za Žalbe i Predstavke

Ulica "Luan Haxhimaj", Zgrada Bivše Ljubljanske Banke - Prvi Sprat

Priština 10 000 Republika Kosovo

DODATAK B: DIJAGRAM ZA ŽALBE I PREDSTAVKE

